

діяльність інших релігійних організацій. З цього ж випливає також обов'язок не проповідувати нетерпимість чи будь-які інші форми релігійної ворожнечі.

З не менш важливого конституційного принципу відокремлення церкви від держави випливає обов'язок церкви не втручатися у діяльність держави та не перебирати на себе її функції. Церква зобов'язана не надавати фінансову підтримку політичним партіям та не брати участь в їх діяльності.

Серед інших обов'язків зазначених в Законі України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23 квітня 1991 року є обов'язок в установленому порядку зареєструвати трудовий договір. Даний обов'язок, як і інші, свідчить про різноманітність обов'язків церкви в залежності від сфери їх діяльності та галузі права, яка їх регулює. Так, зокрема існують цивільні, трудові, податкові та інші обов'язки церкви.

Звісно ми не зможемо охопити все коло обов'язків якими наділяються церкви, оскільки, як вже зазначалось раніше, Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації» не містить конкретної статті, яка визначає обов'язки церков. Аналіз законодавчих актів показує: обов'язки, виділені в Законі України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23 квітні 1991 року, – це обов'язки церков тільки перед державою, органами, що здійснюють реєстрацію та контроль за діяльністю церков. Перелік і зміст інших обов'язків розкриті в інших нормативно-правових актах. В умовах відсутності в складі церков фахівців-правознавців це може привести до порушень законодавства або, стосовно до розкриття основних прав, до невинуватеного звуження можливостей в різних сферах діяльності.

Ми зауважимо, що звертаючи увагу на права і обов'язки церкви ми також дійшли висновку, що у відносинах з церквою держава має домінуюче положення, так як саме в цьому полягає особливість правового регулювання даної сфери в сучасному світі, яке відбувається з урахуванням норм міжнародно-правових актів.

З урахуванням зазначеного ми дійшли висновку, що на сьогоднішній день церква наділяється широким обсягом прав та виникаючих з них обов'язків, окреслити які в рамках одного спеціального закону видається не можливим. Проте ми також відзначимо, що наділяючи церкву певним обсягом прав властивим тільки їй законодавець повинен визначити його повністю щоб не допустити можливого звуження. Це також необхідно для чіткого розуміння своїх обов'язків як церквою так і іншими суб'єктами по відношенню до церкви, щоб запобігти можливому порушенню законодавства, оскільки як ми вже знаємо обов'язки впливають з прав.

Список бібліографічних посилань

1. Про свободу совісті та релігійні організації : закон України від 23.04.1991 № 987-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 25. Ст. 283.

Одержано 18.10.2018

УДК 372

Андрій Ярославович ПАЛЮХ,

*докторант кафедри конституційного права та прав людини
Національної академії внутрішніх справ України*

ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ ТА ЇХ СПІВВІДНОШЕННЯ ІЗ ПРИНЦИПАМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку Української держави та громадянського суспільства відзначаються як позитивні, так і негативні аспекти соціального добробуту і благополуччя населення, стану здоров'я різних вікових груп тощо. Як вбачається, однією з передумов таких тверджень є, у тому числі, численні проблеми на шляху здійснення реформ у сфері децентралізації влади, охорони здоров'я, освіти, фізичної культури та спорту тощо.

Постає низка питань у даному контексті, зокрема: чи існує належна законодавча база у даній сфері, який інституційний механізм забезпечення розвитку фізичної культури та спорту, наскільки дієві гарантії розвитку фізичної культури та спорту, який ступінь активності населення у розвитку фізичної культури та спорту і т.д.?

Звісно, як на рівні Конституції України, так і на рівні галузевого законодавства закріплено відповідні норми, принципи та інші засади, механізми забезпечення розвитку фізичної культури та спорту.

Відповідно до положень статті 49 Конституції України «кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм. Держава дбає про розвиток фізичної культури і спорту, забезпечує санітарно-епідемічне благополуччя» [1].

Фізична культура спрямована на зміцнення здоров'я, розвиток фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей людей. Детальніше засади організації державної політики в цій галузі визначається Законом України «Про фізичну культуру і спорт» від 24 грудня 1993 р. Наприклад, у ст. 4 даного закону регламентовано *засади державної політики у сфері фізичної культури і спорту*:

- визнання фізичної культури і спорту як пріоритетного напрямку гуманітарної політики держави;
- визнання фізичної культури як важливого чинника всебічного розвитку особистості та формування здорового способу життя;
- визнання спорту як важливого чинника досягнення фізичної та духовної досконалості людини, формування патріотичних почуттів у громадян та позитивного міжнародного іміджу держави;
- забезпечення гуманістичної спрямованості та пріоритету загальнолюдських цінностей, справедливості, взаємної поваги та гендерної рівності;
- гарантування рівних прав та можливостей громадян у сфері фізичної культури і спорту;
- забезпечення безпеки життя та здоров'я осіб, які займаються фізичною культурою і спортом, учасників та глядачів спортивних і фізкультурно-оздоровчих заходів;
- сприяння безперервності та послідовності занять фізичною культурою і спортом громадян різних вікових груп;
- утвердження етичних та моральних цінностей фізичної культури і спорту;
- створення умов для соціального та правового захисту громадян у сфері фізичної культури і спорту;
- забезпечення підтримки громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості;
- забезпечення різноманітності, високої якості та доступності фізкультурно-спортивних послуг для громадян;
- забезпечення умов для підтримки напрямів фізичної культури і спорту;
- забезпечення доступу осіб з інвалідністю до спортивних споруд;
- заохочення благодійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту;
- орієнтування на сучасні міжнародні стандарти у сфері фізичної культури і спорту, поєднання вітчизняних традицій і досягнень із світовим досвідом у цій сфері [2].

Водночас *основними принципами охорони здоров'я в Україні є*:

- визнання охорони здоров'я пріоритетним напрямом діяльності суспільства і держави;
- дотримання прав і свобод людини і громадянина в галузі охорони здоров'я та забезпечення пов'язаних з ними державних гарантій;
- гуманістична спрямованість, забезпечення пріоритету загальнолюдських цінностей над національними, груповими або індивідуальними інтересами, підвищений медико-соціальний захист найбільш уразливих верств населення;
- рівноправність громадян, демократизм і загальнодоступність медичної допомоги та інших послуг в галузі охорони здоров'я;
- відповідність завданням і рівню соціально-економічного та культурного розвитку суспільства, наукова обґрунтованість, матеріально-технічна і фінансова забезпеченість;
- орієнтація на сучасні стандарти здоров'я та медичної допомоги, поєднання вітчизняних традицій і досягнень із світовим досвідом в галузі охорони здоров'я;
- попереджувально-профілактичний характер, комплексний соціальний, екологічний та медичний підхід до охорони здоров'я;

– багатоукладність економіки охорони здоров'я і багатоканальність її фінансування, поєднання державних гарантій з демонополізацією та заохоченням підприємництва і конкуренції;

– децентралізація державного управління, розвиток самоврядування закладів та самостійності працівників охорони здоров'я на правовій і договірній основі [3; 4, с. 2].

Як бачимо, розвиток фізичної культури та спорту тісно пов'язаний з охороною здоров'я, так само безпосередньо та опосередковано пов'язані засади їх забезпечення. Можливо, з огляду на конституційну природу основоположних прав людини і громадянина, їх закріплення на рівні однієї конституційної норми в реаліях української дійсності, варто уніфікувати досліджені нами засади, що ймовірно дозволило підвищити ефективність механізмів їх реалізації. При цьому підкреслимо необхідність подальших досліджень згаданих категорій, засад державної політики у визначених сферах, особливостей реалізації та захисту прав у галузі фізичної культури і спорту, прав на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування.

Список бібліографічних посилань

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради (ВВР) України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про фізичну культуру і спорт : закон України від 24.12.1993 № 3808-XII. *ВВР України*. 1994. № 14. Ст. 80.
3. Основи законодавства України про охорону здоров'я : закон України від 19.11.1992 № 2801-XII. *ВВР України*, 1993. № 4. Ст. 19. С. 6–10.
4. Деріга В. В. Соціальна і гуманітарна політика : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. 178 с.
5. Nazarko Y. V., Kaminska N. V. Euthanasia and the human right to health care in Ukraine and European Union. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 4. С. 28–40.

Одержано 01.11.2018

УДК 130.2

Вікторія Анатоліївна ПЕРЦЕВА,

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри українознавства факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМА СПІВІСНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ КУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЙ І СУЧАСНОЇ МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ

Одна із проблем культурного розвитку полягає в тому, що вплив масової культури на теперішнє суспільство далеко не однозначний і не вписується в просту бінарну схему «біле – чорне». Масова культура, як і будь-який соціальний феномен, потребує певного ідейного підґрунтя. Із упевненістю можна сказати, що таким історичним фундаментом для неї стала традиційна національна культура. Так, масова культура не створює еталонів національної культури, але вона трансформує матеріал цієї культури, усіляко його змінює, виводить на інший рівень і «перекладає» на іншу соціально-культурну мову. Використовуючи цей, певною мірою спрощений матеріал масова культура йде шляхом його подальшого пристосування. Так формуються яскраві життєві стереотипи людей про самих себе, про життя загалом.

У такому разі масова культура претендує на статус «національної культури» і може визначатися або як неаутентичний образ національної культури, або як колективна культура, котру підтримує велика кількість людей. Національна масова культура характеризується частковим спотворенням сюжетів і стилю, відокремленням від справжніх народних культурних традицій, «осучасненням» одягу, традицій, моральних установ, обрядів тощо. До того ж традиційна національна культура, потрапляючи у соціокультурну панораму сучасної людини, теж поступово втрачає значну частину своєї національної значущості, набуває вигляду масової культури.

Таким чином, виявляючи співвідношення національного та загального, вираженого у масовій культурі, з'ясовується, що характер присутності національної культури у буденному